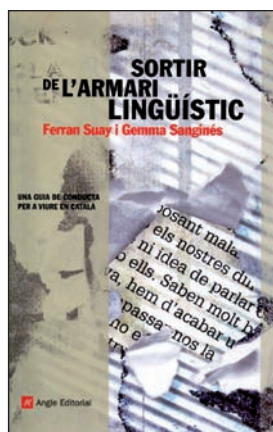


## Sortir de l'armari



Ferran Suay  
i Gemma Sanginés,  
*Sortir de l'armari lingüístic*,  
Angle Editorial,  
Barcelona 2010.

El Paísos Catalans han destacat en les darreres dècades per disposar d'un alt nombre de lingüistes, en concret de sociolingüistes, que han teoritzat amb força encert. Però, quan alguns d'aquests científics de la llengua han accedit a un càrrec de responsabilitat política, no han sabut plasmar la major part de les seves

idees (o no han pogut fer-ho per manca de fermesa, d'estratègia, de pressupost, de complicitats...). I, per tant, han contemplat de primera mà com l'ús del català, sobretot el parlat, no deixava de recular. Fins i tot l'expressió «normalització lingüística» ha estat substituïda per la de «política lingüística». En aquest sentit, el filòleg Josep Murgades diu: «En matèria de llengua, han fet la pràctica del màxim insuficient a efectes de produir el capgirament del procés de substitució del català pel castellà» (Vilaweb.cat, 18-11-2010). Però, malgrat aquestes restriccions tan frustrants, mai cap representant de política lingüística en actiu no ha denunciat la situació d'impotència per a poder fer avançar l'ús interpersonal del català; ni, encara menys, ha dimitit; ans al contrari, han continuat instal·lats en el despatx oficial tot i que els resultants no podien ser bons.

Constatant la importància del filtre del parlant individual, que és qui tria una llengua o una altra per a comunicar-se en un àmbit determinat, els psicòlegs Ferran Suay i Gemma Sanginés van crear, ara fa sis anys, Tallers per la Llengua, una entitat per a entrenar a mantenir la llengua amb comoditat. És un treball adreçat a persones que volen

viure en català i que tenen entrebancs per a fer-ho. La proximitat que facilita el tracte grupal és més efectiu que gran part de les campanyes institucionals per a estimular l'ús de la llengua. I és que les circumstàncies són d'allò més variades, tant com qui les protagonitza.

El bagatge que han adquirit ambdós psicòlegs dinamitzant els esmentats tallers lingüístics (hi han passat uns 4.000 participants), els ha permès d'enllestir el llibre *Sortir de l'armari lingüístic*. Una guia de conducta per a viure en català (Angle Editorial, Barcelona 2010). Es tracta d'un manual que inclou la descripció de la conducta lingüística de sis catalanoparlants (tres dels quals són nouvinguts), pensat per a combatre l'estrès que sovint produeix optar per parlar en català. Segons el duo Suay-Sanginés, cada persona pot fer la lectura que li convé i aplicar-se les coses que li semblin adients deixant de banda les altres. I és que els pares d'aquests tallers analitzen cada cas i a continuació fan les recomanacions individuals que escauen. Entre altres consells, proposen de percebre les situacions com un joc en comptes de considerar-les conflictives o dificultats: «És el que permet que l'esforç necessari per a fer-hi front sigui viscut

d'una manera agradable i actua per tant com a reforçador.»

Un dèficit en habilitats socials, un excés de prejudicis lingüístics, la interpretació que fem de les coses... segurament expliquen que el manteniment de la llengua esdevingui una tasca feixuga. Els autors de *Sortir de l'armari lingüístic* sostenen que és possible d'interpretar aquest esforç no com a fatiga sinó com a recerca de reptes i assoliment d'èxits: «Les competicions també suposen un esforç considerable i també provoquen fatiga, i tanmateix, els esportistes, lluny de defugir-les, s'hi interessen molt i miren de participar-hi sempre que poden.»

Mantenir-te en català encara té més sentit quan descobreixes que una bona part dels qui asseguren que no m'entenen, menteixen. I és que no deixa de ser curiós que Isona Passola, productora del film *Pa negre*, assenyali que «a Madrid les dues còpies en versió original catalana subtítulades en castellà han recaptat més que les set doblades al castellà» (Ara, 7-12-2010). ♦

QUIM GIBERT

Josep Guia i Marín,  
*Ficció i realitat a l'Espill*,  
Universitat de València 2010.



*L'Espill*, una obra literària d'extraordinària riquesa lèxica i fràsica, és un dels grans trossos de la llengua catalana, la qual va adquirir el cim de la seva potència expressiva en la València del segle xv.

En aquest llibre de Josep Guia, després d'una introducció a *L'Espill*, per tal de refrescar-ne la memòria o de facilitar-ne el coneixement, s'aborda la qüestió de les fonts, amb el mètode de les concordances fraseològiques, i se'n presenten algunes de noves, especialment *Lo cartoixà*.

A partir de l'anàlisi detallada de les dades internes i externes que aporta *L'Espill*, s'estableix la temporalitat de la vida de ficció del personatge protagonista i es posen de manifest

alguns anacronismes entre el temps de la vida fictícia del narrador i determinats fets i persones reals, mencionats en l'obra.

Els diversos aclariments i esmenes aportats per a la correcta transcripció i interpretació de molts passatges de *L'Espill* fan d'aquest comentari una referència inexcusable per al bon coneixement del text i el context d'aquest clàssic. ♦